

voor weeffouten van de eurozone. Is dat niet gelezen of bewust terzijde geschoven?

“De Europeanen hadden een duidelijke politieke agenda. Commissievoorzitter Romano Prodi zei in een beroemd interview in 1999 in de *Financial Times* dat het doel van de euro is om een politiek geïntegreerde Europese Unie te creëren.”

Eichengreen bevestigt dat het deels ging om oorlog en vrede in Europa en het inpalmen van Duitsland. “Het besluit om een sprong vooruit te maken, kwam snel na de hereniging van Duitsland. Ik denk dat er zorgen waren over de geschiedenis van instabiliteit in Europa. De valtacrisis van 1992 en 1993 in Europa speelde natuurlijk ook mee. Het was terug naar grote wisselkoersflexibiliteit of een stap in de richting van een Europese eenheidsmunt.”

EICHENGREEN BEVESTIGT DAT HET DEELS GING OM OORLOG EN VREDE IN EUROPA EN HET INPALMEN VAN DUITSLAND

Europese beleidsmakers hebben in de onderbouwing van hun politiek gedreven project grote inschattingfouten gemaakt, oordeelt Eichengreen. “Beleidsmakers waren bang dat ze met een stap terug de gemeenschappelijke markt zouden opblazen. Dat is overdreven gebleken. Denemarken zit nog steeds in de gemeenschappelijke markt en Polen ook.

ILLUSIE

Dat is een illusie gebleken. Zuid-Europese landen hadden volgens Eichengreen nooit toegelaten mogen worden tot de eurozone. Deze landen hebben volgens de hoogleraar andere economieën en daarmee ook heel andere schokken. Lidmaatschap had volgens Eichengreen beperkt moeten blijven tot de kernlanden van Europa: Duitsland, Frankrijk, de Benelux, Denemarken, Finland en Oostenrijk. “Het is duidelijk dat de euro een historische vergissing is. Maar het besluit is niet of heel moeilijk terug te draaien.”

U zei ooit dat een politieke unie niet nodig is in Europa. Geloof u dat nog steeds na jaren van eurocrises?

“Het is natuurlijk raar dat er in één monetaire unie zeventien nationale banktoezichthouders zijn. Er is één bankautoriteit nodig die de macht heeft om echt in te grijpen. De echte vraag is of er een bankenunie kan bestaan zonder een politieke unie. Ik denk het wel, maar Europa zal door die test moeten.”

Eichengreen is niet te spreken over de houding van bijvoorbeeld Nederland en Duitsland. “Het debat over de eurocrisis wordt door Noord-Europese landen op een moralistische toon gevoerd en dat is niet terecht. Het lijkt te gaan over de deugdzaame Hercules in het noorden die symbool staat voor burgerlijke en filosofische deugdzaamheid versus de onverantwoordelijke en spilzuchtige zuiderling. De crisis is natuurlijk veel complexer dan voorgesteld vanuit Noord-Europa. Het is

een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het waren de Noord-Europese banken die volop aan Zuid-Europese landen geld uitleenden.”

Wat was uw analyse en gelooft u in de ogenschijnlijke veerkracht van de eenheidsmunt?

“In 2007 schreef ik dat het opbreken van de eurozone een zeer onwaarschijnlijk scenario was. Uitstappen zou vernietigend hebben uitgedaakt voor de hele eurozone. Ik ben dus niet echt verbaasd over het bijeenblijven van de eurozone.”

Gevraagd naar zijn grootste zorgen van het moment wijst de hoogleraar liever naar Europa en China. “We hebben echt geen idee wat gaande is in China. Vooral als het gaat om problemen met het schaduwbankieren daar. Ik voorspel niet dat het helemaal misgaat in China. Maar dat we onvoldoende zicht hebben op hun problemen is angstaanjagend. Europa blijft het zorgenkindje. Het lijkt zich neer te leggen bij een periode van nauwelijks groei en een hoge werkloosheid. De politieke spanningen en het toenemende gebrek aan vertrouwen onderling baren me zorgen.”

Hebben Europese leiders uiteindelijk wijze besluiten genomen om hun eigen crisis te bezweren?

Eichengreen glimlacht. “Winston Churchill zei ooit over de Amerikanen dat ze pas het goede doen als ze eerst alle andere opties hebben geprobeerd. Het herstructureren van de Griekse schuld was goed, maar dat duurde meer dan twee jaar en het gebeurt nog steeds maar half. De oprichting van een bankenunie werd pas na drie jaar ingezet. Het is nog steeds niet voltooid en de financiering is niet rond. Europese leiders worden schreeuwend en schoppend in de juiste richting gesleept. Ik begrijp het wel. Het is heel lastig om in een keuken te staan met zeventien koks die allemaal hun eigen gerechten willen klaarmaken.”

